

Výroky pro starší žáky

Výroky jsou určeny ke čtení ve třídě. Úloha nemá jednoznačné řešení, zda se jedná o názor, nebo fakt. Diskutujte se žáky o podstatě výroku (fakt x názor) i o jeho případné nepravdivosti.

1. Při povodních se zvyšuje počet úrazů a snáze se šíří nemoci.
2. Po povodních je zcela zbytečné investovat peníze do lepšího zabezpečení lidí pro případ příští povodně.
3. Lidé mohou ovlivnit rozsah povodně vhodnými protipovodňovými opatřeními.
4. Všichni lidé, kteří bydlí v zátopové oblasti, si za problém s povodněmi většinou mohou sami.

Komentář z povodňové praxe:

1. Nejvíce obětí při povodních je přičítáno úrazům, kdy jsou oběti zasaženi nějakým předmětem v rychle se pohybující masě vody. Například v USA je nejvíce obětí při povodních zasaženo automobilem unášeným proudem vody. Mnoho úrazů se ale děje, až když se lidé navracejí po povodních do svých domovů, domy mohou být nestabilní a hroutit se, dochází rovněž k úrazům elektrickým proudem.

Kvůli povodním se také některé nemoci přenášejí mnohem rychleji, především ty pocházející z pití kontaminované vody a nedostatečné hygieny (průjemová onemocnění). Rozvinuté země se ale s tímto problémem vypořádávají podstatně lépe než země rozvojové - například v Bangladéši po povodních v roce 1988 zemřelo nejvíce obětí právě následkem průjemových onemocnění. Při povodních se také mnohem rychleji množí komáři, kteří mohou způsobovat onemocnění malárií nebo horečkou dengue, a hlodavci, kteří přenášejí další nemoci. V zemích, kde žijí jedovatí hadi, se zvyšuje nebezpečí uštknutí, neboť povodeň vyplavuje hady z jejich skrýší.

Živelní pohromy mají rovněž vliv na psychické zdraví - ztráta blízkého člověka, domova či obživy může vést k úzkostem a posttraumatickým syndromům.

Doplňkové otázky pro žáky: Čím mohou být způsobeny nemoci a úrazy během povodní? V čem je v tomto ohledu situace rozdílná v České republice a v chudších zemích, např. v Africe, Asii či ve východní Evropě?

2. Ještě důležitější, než samotná pomoc při povodních, je věnovat se dlouhodobé preventivní práci se zasaženými lidmi a naučit je, aby rozeznali přicházející povodeň, správně se při ní chovali, pomohli si sami a zmenšili tak budoucí škody. Za odstraňování následků povodní se vydává po celém světě mnoho finančních prostředků, do potřebné prevence se bohužel investuje mnohem méně. V oblastech,

kam povodně přicházejí pravidelně, lidé už často vědí, jak se při povodních chovat, a často rozpoznají sami, nakolik je pro ně daná situace nebezpečná. Tzv. bleskové povodně způsobené náhlými dešti v suchých či horských oblastech často ohrožují obyvatele, kteří se s povodněmi nikdy nesetkali. Pokud tito lidé nemají dostatečné informace předem a neinvestuje se do preventivních opatření, následky povodně jsou horší, než když jsou lidé na povodeň dostatečně připraveni.

Doplňkové otázky pro žáky: Proč je dobré snažit se na příští povodně lépe připravit? Jak se můžeme připravit my v České republice a jak lidé v chudších zemích, např. v Africe, Asii či ve východní Evropě?

3. Občané a obce se mohou na povodně dobře připravit, budovat protipovodňová opatření a mít připraven efektivní systém pomoci. Pokud staví domy v záplavových oblastech a zhoršují vodní režim krajiny, povodeň má větší následky v podobě většího ohrožení zdraví a života lidí a majetkových škod. Pokud je zajištěno rozlité vody do krajiny mimo lidská sídla nebo její zadržení v nádržích, působí povodeň menší škody.

Doplňkové otázky pro žáky: Jak může člověk dostat povodně pod svoji kontrolu? Co naopak nemůže ovlivnit?

4. Částečně můžeme říci, že ano - měli by bydlet jinde. Není však vůbec jednoduché se přestěhovat, když lidé na těchto místech žijí dlouhé desítky let. Vzhledem ke zvyšujícím se extrémním výkyvům počasí se povodně objevují na takových místech, kde je lidé už desetiletí nezažili. Lidé nemají finance na to, aby z těchto míst odešli, navíc je to jejich domov, ke kterému mají často silný citový vztah.

Po celém světě se navíc lidé často stěhují za prací do velkých měst. Chudí se zde usídlují v místech, která jsou v zátopových zónách, neboť nemají dostatek finančních prostředků na to, aby bydleli jinde. Jejich obydlí stojí často na březích řek nebo na mořském pobřeží, infrastruktura i hygienická opatření jsou na nízké úrovni. Nejchudší lidé jsou přitom nejzranitelnějším článkem společnosti a v případě zasažení živelní pohromou se stávají ještě chudšími.

Doplňkové otázky pro žáky: Co by měli lidé žijící v zátopových oblastech dělat, aby se povodni vyhnuli? Měli by se přestěhovat?